

Correctievoorschrift VWO

2017

tijdvak 2

kunst

beeldende vormgeving - dans - drama - muziek - algemeen

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommiteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommiteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het bij de toets behorende correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
  - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
  - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
  - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
  - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
  - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
  - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden met inachtneming van het correctievoorschrift toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
- NB1 Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.
- NB2 Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een onvolkomenheid bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk nadat de onvolkomenheid is vastgesteld via Examenblad.nl verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

NB

Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.

Een onvolkomenheid kan ook op een tijdstip geconstateerd worden dat een aanvulling op het correctievoorschrift te laat zou komen.

In dat geval houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 65 scorepunten worden behaald.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Blok 1 Het lichaam als beeld

---

1 maximumscore 3

drie van de volgende:

- De indeling van de gevel is symmetrisch.
- Het timpaan is een klassiek bouwelement.
- De klassieke maatverhoudingen zijn gebruikt.
- De horizontale lijnen worden geaccentueerd.
- De geleding van het gebouw/de gevel bestaat uit drie bouwlagen (basis en twee verdiepingen).
- De pilasters zijn vormgegeven volgens/refereren aan de klassieke orde.
- De koepel is een klassiek bouwelement.

per juist antwoord

1

2 maximumscore 1

één van de volgende:

- Deze stijl verwijst naar de Klassieke Oudheid en het toenmalige (politiekmaatschappelijke) gezag. Op die manier wordt de status van het stadhuis/de stad Amsterdam bevestigd.
- De begrippen evenwicht en harmonie zijn leidend in de classicistische stijl en deze begrippen sluiten aan op de notie van goed bestuur (dat van het stadsbestuur werd verwacht).

3 maximumscore 1

Het timpaan symboliseert de (handels)macht van Amsterdam over de zee/andere continenten (en daarmee de betekenis van Amsterdam als centrum van macht).

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

4 maximumscore 3

Een geringe productie van beeldhouwwerk kan worden verklaard door (drie van de volgende):

- een gebrek aan gesteente in de directe omgeving om beelden te maken / het ontbreken van steengroeves in de Republiek der Nederlanden / de verre afstand van waar marmer vandaan moest komen.
- het gering aantal opdrachten voor (groot) religieus beeldhouwwerk vanuit de kerk of particulieren (na de Reformatie).
- de mate van overdaad die wordt ervaren bij de (ruimtelijke) aanwezigheid van een (groot) beeld (dat botst met de zuinige moraal van de Nederlanders).
- de typisch Nederlandse concentratie op huis en interieur waarin een (groot) beeldhouwwerk minder goed past.

per juist antwoord

1

5 maximumscore 2

twee van de volgende:

- Het blanke marmer wordt beschouwd als een zuivere kleur/wordt geassocieerd met smetteloosheid/verstilling/eenvoud. Dit sluit aan op de opvatting van Winckelmann over 'nobelevoud'.
- Er is sprake van verstilling/sereniteit (het beeld drukt geen heftige emoties uit). Dit sluit aan op de opvatting van Winckelmann over 'kalme grootsheid'.
- Het beeld toont een klassiek geïdealiseerd lichaam. Dit sluit aan op de opvatting van Winckelmann over 'kalme grootsheid'.
- Het beeld wordt gekenmerkt door een rustige, op de klassieken gebaseerde houding. Dit sluit aan op de opvatting van Winckelmann over 'nobelevoud'.

per juist antwoord

1

6 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

- Een oorspronkelijk beeld van deze kwaliteit was een aanwinst voor de collectie van het Louvre en verhoogde zo de status (van het Louvre als nationaal museum en daarmee) van Frankrijk als nationale staat 1
- Met dit klassieke beeld kon Frankrijk concurreren met andere Europese landen inzake aanwinsten voor verzamelingen (de 'Elgin Marbles'), wat Frankrijk aanzien gaf op het gebied van kunst en cultuur 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

7 maximumscore 3

drie van de volgende:

- Hij verwijst met de ontbrekende ledematen naar de incomplete klassieke beelden.
- Hij verwijst met zijn aandacht voor anatomie naar de aandacht voor anatomie die in de Klassieke Oudheid werd nagestreefd.
- Hij verwijst met het gladgepolijste materiaal naar de techniek van de gladgepolijste klassieke beelden.
- Hij verwijst met het naakt zijn van de beelden naar de (overwegend) naakte klassieke beelden.
- Hij verwijst met de draaiing van lichaamsdelen ten opzichte van elkaar naar de draaiing van lichaamsdelen/torso's van klassieke beelden.

per juist antwoord

1

8 maximumscore 1

Het antwoord moet de volgende strekking hebben:

De titel is een ironische verwijzing naar de incompleetheid van Griekse / Romeinse beelden als gevolg van beschadigingen, terwijl er bij Quinn sprake is van een complete weergave van figuren die als compleet worden beschouwd.

9 maximumscore 1

Het antwoord moet de volgende strekking hebben:

Quinn plaatst dit werk tussen historische figuren / helden waardoor Lapper ook als held wordt gepositioneerd. (Het werk kan daardoor geïnterpreteerd worden als symbool voor de kracht en vitaliteit van de menselijke geest die te vergelijken is met de (daad)kracht (en status) van koningen en generaals.)

10 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

- (operatie) Met het openlijk ondergaan van operaties geeft ORLAN kritiek op de maakbaarheidscultuur/de standaard van schoonheid 1
- (kunstgeschiedenis) Door zich te laten modelleren naar de gelaatstrekken van vrouwen uit de kunstgeschiedenis verwijst ORLAN naar verschillende idealen / esthetische opvattingen om de relativiteit van één ideaal aan te tonen 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

11 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

- vóór: 1
Door de manipulatie van schoonheid zichtbaar te maken, levert Dove kritiek op het hedendaagse schoonheidsideaal.
- tegen: 1
Deze reclame verleidt mensen tot het kopen van schoonheidsproducten (op een manier zoals andere reclamebureaus dat ook doen) om een schoonheidsideaal te verwezenlijken.

Blok 2 Het bijzondere lichaam

---

12 maximumscore 3

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben (drie van de volgende):

- Een verzameling van wetenschappelijke objecten en/of objecten uit de natuur (naturalia) kon dienen als bron voor onderzoek.
- Een verzameling kon door kunstenaars als voorbeeld gebruikt worden om hun werk gevarieerder en/of realistischer te vervaardigen.
- Een dure verzameling kon het aanzien van de verzamelaar vergroten bij bijvoorbeeld collega's en/of een verzameling kon de geleerdheid van de verzamelaar vergroten bij bijvoorbeeld collega's.
- Een verzameling kon een bron van vermaak zijn door de vele onbekende/vreemde curiosa die er te zien waren en/of door de manier waarop de curiosa tentoongesteld werden.

per juist antwoord 1

13 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

- in de wetenschap van de zeventiende eeuw baseerde men zich op (directe en indirecte) waarnemingen en/of empirisch onderzoek 1
- de preparatietechniek van Ruysch sloot aan bij de behoefte om organisch, en dus vergankelijk materiaal, voor lange tijd te kunnen bewaren en (empirisch) te onderzoeken 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

14 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben (twee van de volgende):

- om de aanblik van het preparaat te esthetiseren / te veraangemen (door het aan te kleden met een kanten mouw).
- om op eerbiedige wijze het wonderbaarlijke van Gods schepping te benadrukken (door het vernuft/de functie / de kwetsbaarheid van de (kinder)hand/het vlies te tonen).
- Ruysch had (als kunstschilder) de professie om op deze, bijna kunstzinnige wijze het preparaat tentoon te stellen.
- om wegens ruimtegebrek preparaten te kunnen combineren.

per juist antwoord

1

15 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben (twee van de volgende):

- (verlangen) In de negentiende eeuw was er een romantisch verlangen en/of vlucht naar het bovennatuurlijke dat resulteerde in een belangstelling voor buitengewone wezens (waar de zeemeermin een belichaming van is).
- (exotisme) In de negentiende eeuw (exploiteerden Europese landen koloniën en) was er een grote belangstelling voor producten en artefacten uit deze verre/vreemde gebieden en/of voor exotische culturen.
- (exotisme) In de negentiende eeuw was er een interesse in het afwijkende / mysterieuze / lelijke.

per juist antwoord

1

16 maximumscore 2

- (synopsis) De hertog (adel) houdt zich vooral bezig met het verslinden van vrouwen / seks
- (filmfragment) De gewone man/Rigoletto moet gehoorzamen aan/is in dienst van zijn meester en/of mag niets zeggen over de arrogantie van de hovelingen

1

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

17 maximumscore 3

- (Het innerlijke conflict) Rigoletto schikt zich naar de wensen van zijn meester/speelt de rol die van hem verlangd wordt. Dit botst met de gevoelens van haat die hij voor zijn meester heeft 1
- Muzikale vormgevingsaspecten (twee van de volgende): 2
  - De muziek klinkt eerst zacht waarna een crescendo volgt naar een hoogtepunt in de muziek (Rigoletto zegt woedend: “wat een vervloeking!”) dat hard klinkt (dynamiek).
  - In de muziek klinken eerst hoge (lichte) tonen waarna de muziek laag / zwaar wordt (toonhoogte).
  - De toonduur van de noten is eerst kort waarna de noten langer worden (blazers) (toonduur).

Opmerking

Als er één muzikaal vormgevingsaspect juist is, 1 scorepunt toekennen.

18 maximumscore 3

- theatervormgeving (één van de volgende): 1
  - (muziek) Het volume van de muziek neemt toe terwijl het tempo vertraagt waardoor de dramatiek van de gebeurtenis wordt verhoogd.
  - (geluid/muziek) Het volume van het lachende publiek neemt toe waardoor het gelach de muziek overstemt.
- spel (twee van de volgende): 2
  - de combinatie van Gwynplains angstige ogen en zijn breed lachende mond (met tanden)
  - Gwynplaine verbergt zijn mond achter zijn hand, omdat hij zich schaamt.
  - Het publiek lacht hem uit vanwege zijn mond.
  - Dea troost Gwynplaine door haar hand voor zijn oor te houden
  - Dea huilt, omdat Gwynplaine wordt uitgelachen.
  - Gwynplaine duikt weg/verbergt zich, omdat hij zich schaamt.
  - Gwynplaine kan niet huilen (zijn mond blijft in lachende stand).

Opmerking

Als er bij spel één aspect juist is, 1 scorepunt toekennen.

19 maximumscore 2

De boodschap is dat

- de liefde niet alleen om uiterlijke schoonheid gaat 1
- de liefde belangrijker is dan geld 1

Vraag	Antwoord	Scores
20	maximumscore 2 De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:	
	<ul style="list-style-type: none"> • The Joker ziet de maatschappij als hypocriet / zonder idealen of principes / waar iedereen kiest voor zichzelf 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Dit past binnen het postmoderne gedachtegoed waarin richtinggevende ideologieën (over goed en kwaad) zijn opgegeven en/of waar men cynisch is over de zin van het leven 	1
21	maximumscore 2 De antwoorden moeten de volgende strekking hebben (twee van de volgende):	
	– (handeling) Hij lacht Batman uit om zijn superioriteit (ten opzichte van Batman) aan te geven en/of zijn verbazing (“I don’t want to kill you!”) kracht bij te zetten.	
	– (stemgebruik) Hij praat met een gecontroleerde stem (met pauzes) hard/zacht om zijn woorden kracht/betekenis bij te zetten (“you complete me”).	
	– (lichaamshouding) Hij buigt/draait zich naar Batman toe om zijn relatie (verbondenheid) met Batman te verduidelijken (“you complete me”).	
	per juist antwoord	1
	<i>Opmerking</i> <i>Als een antwoord gaat over de tekst van de dialoog, geen scorepunt toekennen.</i>	
22	maximumscore 2 De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Batman laat zich verleiden tot (gewetenloos) geweld, hij verliest zijn controle en doet hetzelfde als The Joker, waarmee diens punt bewezen is 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Batman en The Joker zijn beiden afwijkend ten opzichte van de norm 	1

Blok 3 Het lichaam als instrument

23	maximumscore 2 twee van de volgende:	
	– Er is een Europees instrumentarium (trombone/piano/trompet/klarinet/slagwerk) aanwezig dat voortkwam uit Europese (harmonie-, fanfare-)orkesten.	
	– de harmonische lagen (het harmoniesysteem) en/of er wordt gebruik gemaakt van akkoorden.	
	– een strakker ritme / er wordt in de maat gespeeld.	
	per juist antwoord	1

Vraag	Antwoord	Scores
24	<p>maximumscore 1</p> <p>Doordat het stuk een vast (akkoorden-)schema / een standaardschema laat horen (dat een aantal malen wordt herhaald), wordt improviseren mogelijk gemaakt.</p>	
25	<p>maximumscore 2</p> <p>De antwoorden moeten de volgende strekking hebben (twee van de volgende):</p> <ul style="list-style-type: none"> – Jazz was nieuwe muziek waarmee blanke jongeren zich konden afzetten tegen de oudere generatie / konden provoceren. – Jazz was geschikt om op te dansen / op jazz konden sensuele, provocerende bewegingen gemaakt worden. – Jazz werd voornamelijk geprogrammeerd in, voor blanke jongeren aantrekkelijke, illegale gelegenheden/clubs waar drank geschonken werd. (Daar rustte een verbod op vanwege de drooglegging.) 	
	per juist antwoord	1
26	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • één van de volgende: <ul style="list-style-type: none"> – De Lindy Hop wordt gekenmerkt door acrobatische sprongen/bewegingen (air steps / flying swing outs/circles) waardoor het lijkt alsof de dansers door de lucht zweven (net als Lindbergh). – De Lindy Hop wordt gekenmerkt door hoge snelheid/dynamiek net als een vliegtuig dat heeft. • De dans is deels gechoreografeerd, omdat de partners elkaar moeten kunnen opvangen bij risicovolle sprongen/bewegingen (en dus op de hoogte moeten zijn van elkaars passen) 	1
27	<p>maximumscore 2</p> <p>De antwoorden moeten de volgende strekking hebben (twee van de volgende):</p> <ul style="list-style-type: none"> – Modedansen zoals jazzdans zorgden ervoor dat dansscholen en daarmee dansleraren niet nodig waren / bevatten te weinig (vaste) dansfiguren die aangeleerd moesten worden. – Karakter van de jazzdans is per definitie improviserend en dat past niet bij gereguleerde dans in de ballroomtraditie. – Jazz had het imago van onzedelijkheid terwijl in de ballroomtraditie aandacht was voor omgangsvormen. – Modedansen waren gevaarlijk / te wild/acrobatisch in de ballroom. 	
	per juist antwoord	1

Vraag	Antwoord	Scores
28	<p>maximumscore 2</p> <p>twee van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> – (kostuum) het blanke personage is gekleed in een ‘deftig’ pak met hoed en het zwarte personage is gekleed in werkkleding met pet. – (tekst) het blanke personage commandeert (“hé Bubbles - show me”) en het zwarte personage is de ander ter wille (“gladly sir”). – (handeling) het blanke personage gaat er ontspannen bij zitten, terwijl het zwarte personage voor hem moet werken / de show moet opvoeren. – (handeling) het blanke personage tikt het zwarte personage op de schouder (en bevestigt daarmee zijn hoge status). 	
	per juist antwoord	1
29	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • De tapdans voegt een eigen ritme / (tegen)accenten toe aan de muziek • De tapdans improviseert en is daarom onderdeel van de muziek 	1 1
30	<p>maximumscore 2</p> <p>De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:</p> <ul style="list-style-type: none"> • argument vóór (één van de volgende): <ul style="list-style-type: none"> – Door films konden zwarte acteurs/dansers/musici een sterrenstatus krijgen en daarmee hun talent etaleren (en zo de weg vrijmaken voor doorbraken van talent). – Door dergelijke films werden kwaliteiten van de zwarte cultuur bekend onder een massapubliek (en bevestigd). • argument tegen (één van de volgende): <ul style="list-style-type: none"> – Door films werden beelden van onderdrukte zwarten (door blanken) verspreid onder een massapubliek. – Door films werd de heersende maatschappelijke verhouding eerder bevestigd dan bekritiseerd. 	1 1
31	<p>maximumscore 2</p> <p>twee van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> – (kostuum) De leden van de drumband die een uniform dragen versus de eenling die gekleed is in eigentijdse stadskleding (urban outfit). – (rekwisieten/decor) traditionele/westerse instrumenten versus tonnen/trap als instrument en/of vast instrumentarium versus instrumenten in de omgeving – (muziek) traditionele muziek versus eigentijdse/hippe muziek 	
	per juist antwoord	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

32 maximumscore 1

Het antwoord moet de volgende strekking hebben (één van de volgende):

- De muziek heeft een sterk aanwezige ritmiek die kenmerkend is voor Afrikaanse muziek en verwijst daarmee naar Afro-Amerikaanse roots.
- De dansers hebben verschillende nationaliteiten (iedereen kan meedoen ongeacht zijn/haar achtergrond).
- De dansers dansen in een groep waarbij steeds iemand soleert (en improviseert) zoals dat ook gebeurt bij (traditionele) dansen uit verschillende culturen (volksdansen).

33 maximumscore 1

Het antwoord moet de volgende strekking hebben (één van de volgende):

- Urban culture is per definitie straatcultuur en wordt hier uitgeoefend in het theater.
- Er is gedeeltelijk sprake van een vastgelegde choreografie.

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per examinator in de applicatie Wolf. Accordeer deze gegevens voor Cito uiterlijk op 26 juni.

6 Bronvermeldingen

Blok 1

- afbeelding 1 www.hostelcroydon.nl/wp-content/uploads/2013/09/Royal-Palace.jpg
- afbeelding 2 www.paleisamsterdam.nl/uploads/media_items/zuilenorde-paleis-op-de-dam.440.642.s.jpg
- afbeelding 3 http://paleisdam.weebly.com/uploads/1/9/1/8/19180809/216158194_orig.jpg?514
- afbeelding 4 <http://paleisdam.weebly.com/uploads/1/9/1/8/19180809/506820455.jpg?343>
- afbeelding 5 https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/72/Scultura_Canova_-_Paolina_Bonaparte_Borghese.jpg
- afbeelding 6 http://community.fansshare.com/pic128/w/borghese-venus/1200/16292_antonio_canova_paolina_borghese_as_venus_victrix_detail.jpg
- afbeelding 7 https://s3.amazonaws.com/classconnection/746/flashcards/7509746/jpg/venus_de_milo_in_the_musee_de_louvre-14CA447223F2F12A9B5.jpg
- afbeelding 8 https://s3.amazonaws.com/classconnection/746/flashcards/7509746/jpg/venus_de_milo_in_the_musee_de_louvre-14CA447223F2F12A9B5.jpg
- afbeelding 9 <http://marcquinn.com/assets/artworks/medium/10308.jpg>
- afbeelding 10 <http://marcquinn.com/assets/artworks/medium/5457.jpg>
- afbeelding 11 <http://recyclenation.com/wp-content/uploads/2010/09/MarcQuinnAlisonLapper2.jpg>
- afbeelding 12 <http://4.bp.blogspot.com/-jBF7LEXRSHQ/VivIn6W6ZII/AAAAAAAAAES4/3EW9uKtkvHQ/s1600/donna%2Bdue.jpg>

- afbeelding 13 (compilatie van beelden)
www.eowdistribution.com/images/HIRES/B/fb2729.jpg
www.geschiedenisleraar.info/blog/wp-content/uploads/2008/01/Mona_Lisa.jpg
www.libertycom.fr/img/menu/projets-content-1.jpg
www.cndp.fr/archive-musagora/europe/images/fboucher2.jpg
- filmfragment 1 www.youtube.com/watch?v=no_66MGU0Oo
filmfragment 2 www.youtube.com/watch?v=iYhCn0jf46U

Blok 2

- afbeelding 1 <http://wemal.nl/files/2015/07/Frederik-Ruysch-anatomisch-preparaat.jpg>
afbeelding 2 https://lifetakeslemons.files.wordpress.com/2014/04/fiji_mermaid_1822_ad.jpg?w=604
afbeelding 3 <https://s-media-cache-ak0.pinimg.com/236x/f1/8f/15/f18f15b385d889f6baefa01ac94eab53.jpg>
- filmfragment 1 www.youtube.com/watch?v=Z-dGtrYYjl (laatst geraadpleegd op 1 september 2016)
filmfragment 2 www.youtube.com/watch?v=HWr_benB_QA (laatst geraadpleegd op 1 september 2016)
filmfragment 3 www.youtube.com/watch?v=xnOLhXmhkyA (laatst geraadpleegd op 1 september 2016)
filmfragment 4 www.youtube.com/watch?v=xnOLhXmhkyA (laatst geraadpleegd op 1 september 2016)
geluidsfrgm 1 www.youtube.com/watch?v=Z-dGtrYYjl (laatst geraadpleegd op 1 september 2016)

Blok 3

- geluidsfrgm 1 www.youtube.com/watch?v=kgija2k4Zlc (laatst geraadpleegd op 26 september 2016)
filmfragment 1 www.youtube.com/watch?v=ahoJReiCaPk (laatst geraadpleegd op 26 september 2016)
filmfragment 2 www.youtube.com/watch?v=cUc1MNQZJG8 (laatst geraadpleegd op 26 september 2016)
filmfragment 3 www.youtube.com/watch?v=v6lyJLQQ5j0 (laatst geraadpleegd op 26 september 2016)
filmfragment 4 www.youtube.com/watch?v=l0XdDKwFe3k (laatst geraadpleegd op 26 september 2016)
geluidsfrgm 2 www.youtube.com/watch?v=cUc1MNQZJG8 (laatst geraadpleegd op 26 september 2016)

alle sites zijn geraadpleegd omstreeks september 2016